

Sygn. akt III AUa 41/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 marca 2012 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu Wydział III

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Jacek Witkowski
Sędziowie:	SSA Jarosław Błaszczak SSA Elżbieta Kunecka (spr.)
Protokolant:	Adrianna Szymanowska

po rozpoznaniu w dniu 22 marca 2012 r. we Wrocławiu

sprawy z wniosku L. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o prawo do świadczenia przedemerytalnego

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Opolu

z dnia 26 października 2011 r. sygn. akt V U 1561/11

oddala apelację.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 26 października 2011 r. sygn. akt VU 1561/11 Sąd Okręgowy w Opolu zmienił decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. z dnia 30 czerwca 2011 r. i przyznał L. P. prawo do świadczenia przedemerytalnego począwszy od dnia 1 maja 2011 r. przy zaliczeniu okresu zatrudnienia w Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej w (...) od 01.01.1970 r. do 25.04.1972 r. oraz od 09.04.1974 r. do 12.05.1974 r.

Rozstrzygnięcie Sąd wydał w oparciu o następująco ustalony stan faktyczny sprawy:

Wnioskodawca (ur. 22.11.1952 r.) w dniu 31.05.2011 r. złożył wniosek o przyznanie prawa do świadczenia przedemerytalnego.

Decyzją z dnia 30.06.2011 r. organ rentowy odmówił wnioskodawcy prawa do świadczenia przedemerytalnego wskazując, że nie spełnił on warunków określonych w art. 2 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 30.04.2004 r. o świadczeniach

przedemerytalnych (Dz.U. z 2004 r. Nr 120 poz. 1252), tj. nie został udokumentowany wymagany okres zatrudnienia w wymiarze 40 lat.

Na podstawie przedłożonych dokumentów ustalono okres ubezpieczenia wynoszący 38 lat, 2 m-ce, 15 dni okresów składkowych, nieskładkowych oraz uzupełniających. Do stażu pracy nie uwzględniono okresu pracy w Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej w (...) od 01.01.1970 r. do 25.04.1972 r., oraz od 09.04.1974 r. do 12.05.1974 r. z uwagi na brak wykazu ilości przepracowanych dni w poszczególnych latach.

Do stażu pracy zaliczono natomiast wnioskodawcy okres odbywania służby wojskowej od 26.04.1972 r. do 08.04.1974 r.

W okresie od 01.01.1970 r. do 12.05.1974 r. wnioskodawca był zatrudniony w Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej w (...) jako pomocnik piekarza z wynagrodzeniem godzinowym - 20 zł /h oraz premią uznaniową. Otrzymywał dodatek za staż pracy oraz nagrody jubileuszowe.

Sąd Okręgowy ustalił, że Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna nie posiada dokumentacji płacowej oraz przepracowanych dni pracy i dniówek obrachunkowych wnioskodawcy. W/w dokumenty uległy zniszczeniu /zalane przez wodę/. Piekarnia znajdowała się w J. i podlegała w/w Spółdzielni. Pracował codziennie, do 10-12 godzin. Otrzymywał wynagrodzenie za pracę, podpisywał listę płac. Przez cały okres zatrudnienia był pracownikiem, a nie członkiem spółdzielni. W tym czasie jego ojciec był członkiem w w/w Spółdzielni, w której miał również wkład.

W 1983 r. wystawiono wnioskodawcy świadectwo pracy na podstawie dokumentacji, która jeszcze wtedy musiała znajdować się w dyspozycji w/w Spółdzielni.

W 2000 r. wnioskodawca złożył wniosek o wyliczenie kapitału początkowego. Wtedy w ZUS zażądano wskazania, czy w Spółdzielni był członkiem czy pracownikiem najemnym i odmówiono przyjęcia świadectwa pracy. W 2006 r. w Spółdzielni nie było już jego dokumentów, ale aby móc wydać wnioskodawcy zaświadczenie wymagane przez ZUS, wpisano mu w zaświadczeniu z dnia 05.01.2006 r., iż był domownikiem członka Spółdzielni i wynagradzany według zasad obowiązujących członków spółdzielni.

Wobec tak ustalonego stanu faktycznego sprawy Sąd orzekł, że odwołanie wnioskodawcy zasługuje na uwzględnienie. W szczególności Sąd wskazał, że sporny okres zatrudnienia wnioskodawcy w Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej w (...) od 01.01.1970 roku do 25.04.1972 roku oraz od 09.04.1974 roku do 12.05.1974 roku, podlega uwzględnieniu do dotychczas udokumentowanego czasu pracy albowiem była to praca na podstawie umowy o pracę. Sąd stwierdził, że z faktu, iż ojciec wnioskodawcy był członkiem Spółdzielni nie sposób wywodzić jednoznacznego wniosku, iż wnioskodawca też był spółdzielcą. Przedłożone przez wnioskodawcę dowody w postaci świadectwa pracy, zaświadczeń z dnia 05.01.2006 r. i z dnia 23.05.2011 r., oraz zeznań samego wnioskodawcy, potwierdzają zdaniem Sądu, okres zatrudnienia na podstawie umowy o pracę. W świadectwie pracy, wskazano stanowisko pracy - pomocnik piekarza, zasady wynagradzania na podstawie stawki godzinowej oraz dodatkowe świadczenia za pracę. Sąd podkreślił, że w żaden sposób zasady wynagradzania określone w świadectwie pracy wnioskodawcy nie odwołują się do zasad wynagradzania członków spółdzielni. Nadto w świadectwie pracy wskazano, iż stosunek pracy został rozwiązany na prośbę pracownika - a contrario nie członka Spółdzielni. Zasady pracy opisane przez wnioskodawcę w jego zeznaniach, który podał, iż był pomocnikiem piekarza w Piekarni w J., która podlegała Spółdzielni, pracował po 10 - 12 godzin, podpisywał listę płac, nie miał wkładu w Spółdzielni, również wskazują na elementy podporządkowania, charakterystyczne dla stosunku pracy.

Tym samym Sąd Okręgowy stwierdził, że niewątpliwie istniały podstawy do przyjęcia wnioskodawcy okresu zatrudnienia w Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej w (...) od 01.01.1970 roku do 25.04.1972 roku oraz od 09.04.1974 roku do 12.05.1974 roku za okres składkowy do ustalenia prawa do świadczenia przedemerytalnego. Ostatecznie, łącznie z okresem bezspornie uznanym przez ZUS, tj. 38 lat, 2 m-ce i 15 dni okresów składkowych, nieskładkowych oraz uzupełniających, legitymuje się on ponad 40 letnim stażem pracy.

Z wyrokiem nie zgodził się organ rentowy zaskarżając wyrok w całości i zarzucając mu naruszenie przepisów:

- prawa procesowego w sposób mogący mieć istotny wpływ na wynik sprawy tj.:
 - a. art. 233 § 1 i 227 kpc, poprzez wadliwe ustalenie stanu faktycznego, polegające na nieuzasadnionym przyjęciu, że wnioskodawca pracował w RSP w J. jako pracownik, podczas gdy z akt sprawy, w sposób jednoznaczny nie wynika, że w/w nie był wynagradzany jako członek spółdzielni (wystąpiła wyraźna sprzeczność w materiale dowodowym - dowody z pism kontra dowody z zeznań wnioskodawcy).
 - b. art.328 § 2 kpc poprzez niepełne wyjaśnienie w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku podstawy prawnej orzeczenia, polegające na przyjęciu za własne, stanowiska wyrażonego przez wnioskodawcę, bez dokonania analizy i oceny jego zeznań pod kątem faktycznym i prawnym, a także bez wskazania prawa materialnego tj.:
- art. 2 ust. 1 pkt.5 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 roku o świadczeniach przedemerytalnych (Dz.U. Nr 120, poz.1252) - poprzez nieprawidłowe jego zastosowanie i niesłuszne przyjęcie, iż w realiach rozpatrywanej sprawy wnioskodawcy przysługuje prawo do świadczenia przedemerytalnego, podczas gdy w/w świadczenie nie powinno zostać wnioskodawcy przyznane z uwagi na fakt nieudokumentowania przez niego wystarczającego okresu pracy, a tylko 38 lat, 2 miesiące 15 dni zamiast wymaganych 40 lat pracy.

Wobec tak przedstawionych zarzutów strona skarżąca wniosła o :

- 1) zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie odwołania wnioskodawcy od decyzji z dnia 30.6.2011 roku,
- 2) zasądzenie od wnioskodawcy na rzecz organu rentowego zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych względnie o :
 - uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi I Instancji do ponownego rozpoznania z uwzględnieniem kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja organu rentowego nie zasługuje na uwzględnienie.

Wbrew zarzutom podniesionym w apelacji, Sąd Okręgowy zastosował właściwe przepisy prawa materialnego i dokonał ustaleń faktycznych, które pozwoliły na stwierdzenie, że wnioskodawca spełnił warunki niezbędne do nabycia prawa do świadczenia przedemerytalnego na podstawie przepisów ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz. U. Nr 120, poz. 1252).

Jak wynika z art. 2 ust. 1 pkt 2 i 5 ww. ustawy, prawo do świadczenia przedemerytalnego przysługuje osobie która: do dnia rozwiązania stosunku pracy lub stosunku służbowego z przyczyn dotyczących zakładu pracy, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. Nr 99, poz. 1001), w którym była zatrudniona przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, ukończyła co najmniej 55 lat - kobieta oraz 60 lat - mężczyzna oraz posiada okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 30 lat dla kobiet i 35 lat dla mężczyzn, lub do dnia rozwiązania stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy, w rozumieniu przepisów ustawy o promocji zatrudnienia, w którym była zatrudniona przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, posiada okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 35 lat dla kobiet i 40 lat dla mężczyzn.

Zgodnie zaś z ust. 3 cyt. artykułu świadczenie przedemerytalne przysługuje osobie określonej w ust. 1 po upływie co najmniej 6 miesięcy pobierania zasiłku dla bezrobotnych, o którym mowa w ustawie o promocji zatrudnienia, jeżeli osoba ta spełnia łącznie następujące warunki: 1) nadal jest zarejestrowana jako bezrobotna; 2) w okresie pobierania zasiłku dla bezrobotnych nie odmówiła bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w rozumieniu ustawy o promocji zatrudnienia, albo zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych; 3) złoży wniosek o przyznanie świadczenia przedemerytalnego w terminie

nieprzekraczającym 30 dni od dnia wydania przez powiatowy urząd pracy dokumentu poświadczającego 6-miesięczny okres pobierania zasiłku bezrobotnych.

Świadczenia te związane są zatem nie tylko z zaistnieniem okoliczności związanej z utratą źródła utrzymania, ale także uzależnione od posiadania określonego okresu składkowego i nieskładkowego, a ich źródłem finansowania jest budżet państwa. Nie jest to świadczenie z ubezpieczenia społecznego, ale ma charakter zbliżony do renty socjalnej, świadczeń rodzinnych czy z pomocy społecznej.

Ten szczególny charakter świadczenia przedemerytalnego przejawia się także w tym, iż określone w art. 2 ust. 1 i 3 powołanej ustawy warunki muszą być spełnione w określonym czasie, tj. do dnia rozwiązania stosunku pracy.

Organ rentowy podnosił, że wnioskodawca nie spełnił warunku wymaganego 40-letniego okresu ubezpieczenia albowiem odmówił zaliczenia do udokumentowanego dotychczas stażu pracy okresu pracy w Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej w (...) od 01.01.1970 r. do 25.04.1972 oraz od 09.04.1974 r. do 12.05.1974 r. podnosząc, że brak jest wykazu ilości przepracowanych dni w poszczególnych latach.

Sąd Okręgowy nie zgodził się ze stanowiskiem organu rentowego i po przeprowadzeniu postępowania dowodowego w sprawie, a w szczególności po dokonaniu analizy zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego stwierdził, że sporny okres podlega uwzględnieniu do stażu pracy wnioskodawcy.

W szczególności Sąd wskazał, że praca świadczona przez wnioskodawcę była wykonywana w ramach stosunku pracy w rozumieniu art. 22 kodeksu pracy. Wnioski takie Sąd wywiódł w oparciu o świadectwo pracy z 1983 r. znajdujące się w aktach sprawy wnioskodawcy oraz z zaświadczeń z dnia 5.01.2006 r. i 23.05.2011 r., które pozwalają na określenie charakteru pracy wnioskodawcy. Ponadto Sąd dał w pełni wiarę zeznaniom samego wnioskodawcy, który w sposób rzeczowy opisał rodzaj wykonywanej przez niego pracy.

Sąd Apelacyjny po zapoznaniu się z materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie, a w szczególności treścią świadectwa pracy wystawionego przez Rolniczą Spółdzielnię Produkcyjną (...) z dnia 9.12.1983 r. w pełni akceptuje dokonaną przez Sąd Okręgowy ocenę materiału dowodowego jak również przedstawiłą przez ten Sąd argumentację.

Rację ma Sąd wskazując, że zapisy widniejące w świadectwie pracy pozwalają na stwierdzenie, że praca ta wykonywana była w ramach stosunku pracy, w rozumieniu art. 22 kodeksu pracy. W świadectwie tym określone jest stanowisko pracy, jakie zajmował wnioskodawca oraz określone, w sposób wyraźny, zasady wynagradzania poprzez wskazanie stawki godzinowej. Znajdują się także informacje dotyczące wypłacania premii uznaniowej oraz dodatków za staż pracy oraz nagród jubileuszowych. Ponadto, jak trafnie uznał Sąd Okręgowy, nie ma podstaw do podważenia prawdziwości zeznań samego wnioskodawcy, który w sposób rzeczowy wskazał na jakich zasadach wykonywał prace w spółdzielni oraz wyjaśnił, że członkiem tejże spółdzielni był jego ojciec.

Odnosząc się do zarzutów przedstawionych w apelacji przez stronę pozwaną, wskazać należy, że organ rentowy kwestionując charakter pracowniczego zatrudnienia wnioskodawcy, nie przedstawił żadnego istotnego na tę okoliczność przeciwdowodu. Zarzuty te opierają się zatem na samym twierdzeniu, które w ocenie Sądu Apelacyjnego, nie stanowi podstawy do zakwestionowania treści świadectwa pracy widniejącego w aktach sprawy.

Organ rentowy podjął polemikę z zaskarżonym wyrokiem, która nie została poparta żadnymi istotnymi dla sprawy argumentami. Nie wykazał on bowiem, że wnioskodawca był członkiem spółdzielni, jak również nie wykazał, że był on wynagradzany jak domownik członka spółdzielni. Ze świadectwa pracy wynika wprost, jakie były zasady wynagradzania wnioskodawcy i brak jest jakiegokolwiek wzmianki, że wynagrodzenie to było wypłacane na zasadach dotyczących domownika członka spółdzielni. .

Fakt zaginięcia pozostałej dokumentacji osobowej wnioskodawcy, nie może stanowić podstawy do automatycznego obalenia istniejących dowodów, w szczególności świadectwa pracy za sporny okres. Zaświadczenia RSP w J., na które powoływał się organ rentowy w apelacji, zawierają wprawdzie stwierdzenie, że wnioskodawca był

domownikiem członka spółdzielni, jednakże oceniając treść tychże zaświadczeń, wskazać należy, że jest ona lakoniczna i nieprecyzyjna oraz pozostaje w sprzeczności z treścią świadectwa pracy.

W tym stanie rzeczy, rozważając wartość dowodową poszczególnych dokumentów zauważyć należy, że świadectwo pracy zostało wydane w czasie znacznie bliższym, spornego okresu zatrudnienia, bowiem zostało ono wydane w 1983 r. Zaświadczenia zaś, na które powołuje się organ rentowy, wydane zostały ponad 20 lat później. Słusznie zatem Sąd I instancji przyjął, iż stanowią one jedynie potwierdzenie faktu zatrudnienia wnioskodawcy w spornym okresie, natomiast nie wyjaśniają one kwestii charakteru zatrudnienia wnioskodawcy, w sposób przekonujący i w tym zakresie uznać należy, że decydująca jest treść świadectwa pracy.

Zaliczenie spornego okresu do dotychczas udokumentowanego stażu pracy, skutkuje legitymowaniem się przez wnioskodawcę wymaganym 40-letnim okresem stażu pracy. Tym samym wnioskodawca spełnia wszystkie wymagane przepisami warunki do nabycia prawa do świadczenia przedemerytalnego na mocy art. 2 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (tekst jednolity Dz.U. z 2004 r. Nr 120.poz.1252 ze zm.).

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny nie znalazł podstaw do uwzględnienia zarzutów apelacji na mocy art. 385 kpc. orzekł o jej oddaleniu.

R.S.